

POSTANOWIENIE

w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

Na podstawie:

- art. 123 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.),
- art. 63 ust. 1 i 4, art. 66 i art. 68 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.),
- § 3 ust. 1 pkt 59 i § 3 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839)

w związku z wnioskiem złożonym przez **Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie z siedzibą w Warszawie ul. Żelazna 59A, 00-848 Warszawa** w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn. **„Retencja Korytowa – Program Nawodnień Rolniczych” w ramach przeciwdziałania skutkom suszy na terenie działania Zarządu Zlewni w Gryficach – część nr 7**

p o s t a n a w i a m

- I. **Nalożyć obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla planowego przedsięwzięcia pn. „Retencja Korytowa – Program Nawodnień Rolniczych” w ramach przeciwdziałania skutkom suszy na terenie działania Zarządu Zlewni w Gryficach – część nr 7.**
- II. **Ustalić następujący zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z art. 66 ust. 1, ust. 2 oraz ust. 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.) według wskazań Ministra Infrastruktury (opinia znak: DOK-2.7750.8.2022):**

1. Identyfikacja JCWP i JCWPd

Należy dokonać identyfikacji wszystkich JCWP i JCWPd, bezpośrednio związanych z realizowanym przedsięwzięciem oraz tych na które ww. inwestycja może wpływać pośrednio na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia. W Raporcie należy przedstawić ich pełną charakterystykę zgodnie z aktualnym aPGW.

Zidentyfikowane JCWP i JCWPd należy przedstawić na mapie obszaru realizacji przedsięwzięcia. Ponadto, należy odnieść się do danych i wyników analiz przeprowadzonych w ramach opracowania projektów II aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry dla JCWP i JCWPd objętej przedsięwzięciem, w szczególności w zakresie identyfikacji celów środowiskowych w tym dla ekosystemów od wód zależnych, zagrożenia ich realizacji, proponowanych derogacji oraz zaproponowanych działań koniecznych do wdrożenia w celu osiągnięcia założonych celów.

2. Charakterystyka zlewni objętych przedsięwzięciem

W Raporcie należy przedstawić charakterystyki zlewni wszystkich jednolitych części wód, których dotyczy przedsięwzięcie, w zakresie: charakterystyki hydrologicznej, oddziaływań (presji) antropogenicznych występujących w zlewni (wraz z identyfikacją presji dominujących), sposób użytkowania zlewni JCW oraz obszaru oddziaływania przedsięwzięcia. W ramach charakterystyki należy wskazać, wszystkie budowle piętrzące znajdujące się na cieku, wraz z opisem parametrów tych urządzeń, w tym wskazanie, czy obiekty te są wyposażone w przepławki dla ryb, czy obecnie pełnią swoją funkcję oraz, czy okres piętrzenia obejmuje cały rok. W raporcie powinny zostać uwzględnione informacje, czy ciek był w przeszłości uregulowany, jeśli tak należy wskazać kiedy działania te były wykonane i na jakich odcinkach. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w obowiązującym planie gospodarowania wodami JCWP objęta przedsięwzięciem jest zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych. W związku z powyższym w programie działań zaplanowano dodatkowe działania dot. ustalenia przyczyn złego stanu wód. Raport powinien zawierać dane i wyniki analiz z opracowania realizowanego na zlecenie PGW WP. Analiza znaczących oddziaływań antropogenicznych wraz z oceną ich wpływu/oddziaływania na stan wód powierzchniowych oraz ocenę ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych, w zakresie jednolitych części wód, na które będzie oddziaływać przedsięwzięcie. Zgodnie z przepisami art. 66 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy OOS w Raporcie należy przedstawić opis elementów przyrodniczych środowiska objętych zakresem przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia, w tym właściwości hydromorfologicznych, fizykochemicznych, biologicznych i chemicznych wód. Dodatkowo, należy przedstawić wyniki inwentaryzacji przyrodniczej (między innymi w zakresie ichtiofauny) wraz z opisem zastosowanej metodyki. W przedłożonej Kip wskazano, iż rzeka Galbena może być potencjalnym miejscem bytowania takich gatunków ryb jak troć, pstrąg potokowy, jaź, kleń, okoń, płoć i szczupak. W Raporcie należy odnieść się do działań zaplanowanych do realizacji w aktualizacji Programu wodno - środowiskowego kraju, zwanego dalej „aPW2K” dla jednolitych części wód objętych przedsięwzięciem, w tym stopnia ich wykonania. Treść ww. dokumentu planistycznego aPWgK, opracowanego na zlecenie Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w 2016 r., w celu identyfikacji oraz koordynowania wykonywania działań zmierzających do realizacji celów środowiskowych wskazanych w art. 4 RDW, dostępna jest na stronie internetowej: <https://www.apgw.gov.pl/pl/II-cykl-materialy-do-pobrania>. Należy zauważyć, że ww. dokument obowiązuje w obecnym cyklu

planistycznym i powinien również zostać uwzględniony w przeprowadzanych analizach oddziaływań ww. przedsięwzięcia.

3. Charakterystyka przedsięwzięcia

Raport powinien szczegółowo wskazywać pełną charakterystykę przedmiotowego przedsięwzięcia oraz opis aktualnego stanu zastawek, wraz z porównaniem parametrów konstrukcji budowli już istniejących i planowanych do wykonania, wraz z określeniem wysokości piętrzenia. Należy wskazać kiedy powstały obiekty objęte przedsięwzięciem, jak długo były użytkowane oraz od jakiego czasu nie pełni swojej funkcji. Należy także szczegółowo opisać technologię i sposób prowadzenia prac. Planowany zakres robót należy przedstawić na załącznikach graficznych/przekrojach. W Raporcie należy jednoznacznie wskazać, w jakim trybie planowane jest piętrzenie na obiektach, czy odbywać się będzie w trybie całorocznym do maksymalnej wysokości piętrzenia, czy planowane jest okresowe rozpiętrzenie obiektu np. w okresie tarła i wzmożonej migracji ryb. Należy też uszczegółowić sposób realizacji zaplecza technicznego, bazy transportowej, zaplecza magazynowego dla materiałów budowlanych oraz miejsc związanych ze składowaniem odpadów. Opis przedsięwzięcia powinien dotyczyć także jego eksploatacji, tj. wskazania poszczególnych działań i prac koniecznych do prowadzenia na tym etapie (np. prace utrzymaniowe). Zakres robót powinien przedstawiać ujednolicony harmonogram i wskazać etapowość, bądź równoległe prowadzenie prac na wszystkich obiektach. Należy także zauważyć, iż stosowana w Raporcie nomenklatura dot. charakterystyki przedsięwzięcia i rozwiązań technicznych - w szczególności w zakresie działań dot. budowy, odbudowy, przebudowy, remontu, regulacji wód i działań utrzymaniowych, budowy/przebudowy urządzeń wodnych powinna być zgodna z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

4. Ocena wpływu inwestycji na JCWP i JCWPd

Należy dokonać identyfikacji wszystkich czynników oddziaływania przedsięwzięcia na parametry oceny stanu wód na etapie realizacji i eksploatacji. Analizy te powinny obejmować oddziaływania inwestycji na poszczególne elementy biologiczne (w tym ichtiofauny), hydromorfologiczne i fizykochemiczne wód powierzchniowych oraz wpływ na stan wód podziemnych. Należy uwzględnić oddziaływania bezpośrednie, pośrednie i wtórne, a także oddziaływania krótko-, średnio- i długoterminowe oraz stałe i chwilowe. Należy także wskazać opis ewentualnych zmian stosunków hydrologicznych w wyniku realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia oraz wyjaśnić, czy planowane prace wpłyną na zmiany ilości i dynamiki przepływu wód. W analizie należy uwzględnić istniejące presje antropogeniczne, które łącznie z planowanym przedsięwzięciem mogą mieć wpływ na osiągnięcie celów środowiskowych. Analiza wpływu przedsięwzięcia na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych powinna uwzględniać zarówno etap realizacji, jak i eksploatacji przedsięwzięcia i odnosić się w szczególności do całej zlewni JCWP na której planowane są działania. Na etapie realizacji należy uwzględnić takie informacje jak: organizację bazy budowlanej, zaplecze techniczne i socjalne dla pracowników, rodzaj i sposób składowania materiałów budowlanych oraz składowania odpadów i odprowadzania ścieków bytowych. W Raporcie należy przeanalizować skutki

eksploatacji obiektów w zakresie zmian warunków morfologicznych cieku poniżej i powyżej budowli. Należy także wskazać opis ewentualnych zmian stosunków hydrologicznych w wyniku realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia oraz wyjaśnić, jak planowane prace wpłyną na zmianę dynamiki przepływu wody i erozję denną. Dokonując oceny oddziaływania przedsięwzięcia na stan wód należy uwzględnić aktualne wyniki badań monitoringowych gromadzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dla wszystkich jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych na których przedsięwzięcie będzie realizowane, oraz tych na które może oddziaływać w sposób pośredni. Dodatkowo, istotne jest wskazanie, które wskaźniki zdecydowały o ocenie stanu jednolitej części wód. Powyższe informacje należy przedstawić i podsumować w Raporcie, wskazując jednocześnie rok wykonania badań. Raport powinien także zawierać analizę wpływu eksploatacji obiektu na zmiany warunków gruntowo-wodnych, tj. przedstawiać analizy m.in. w odniesieniu do wzrostu poziomu wód gruntowych w związku z realizowaną inwestycją na terenach rolniczych, zmiany warunków gruntowo-wodnych przy jednoczesnym zwiększeniu spływu biogenów z pól uprawnych oraz ryzyku wystąpienia eutrofizacji wód. Analizy powinny co najmniej dotyczyć całej zlewni JCWP oraz uwzględniać czynnik kumulacji oddziaływań. W dalszej kolejności należy przedstawić analizę oddziaływania przedsięwzięcia na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych ustalonych w aPGW dla wszystkich części wód których dotyczy przedsięwzięcie, w tym niepogarszania ich stanu istniejącego. Pojęcie pogorszenia stanu części wód powierzchniowych, o którym mowa w art. 4 ust. 1 lit. a) ppkt (i) Ramowej Dyrektywy Wodnej należy interpretować w ten sposób, że pogorszenie zachodzi od momentu, gdy przynajmniej jeden z elementów jakości w rozumieniu załącznika V do dyrektywy ulega obniżeniu o jedną klasę, nawet jeżeli to pogorszenie nie wyraża się w ogólnej zmianie zaklasyfikowania części wód powierzchniowych. Niemniej jednak jeżeli dany element jakości w rozumieniu tego załącznika znajduje się już w najniższej klasie, każde pogorszenie tego elementu stanowi pogorszenie stanu części wód powierzchniowych w rozumieniu art. 4 ust. 1 lit. a) ppkt (i). Zgodnie z art. 4 ust. 7 RDW i art. 68 ustawy Prawo wodne, jeżeli inwestycja związana jest m.in. ze zmianami w charakterystykach fizycznych części wód powierzchniowych lub wynika z nowych zrównoważonych form działalności gospodarczej człowieka, powinna spełniać łącznie poniższe warunki umożliwiające jej realizację,

- powinny zostać podjęte wszystkie praktyczne kroki, aby ograniczyć niekorzystny wpływ na stan jednolitych części wód;
- m przyczyny tych modyfikacji lub zmian stanowią nadrzędny interes społeczny i/lub korzyści dla środowiska i dla społeczeństwa płynące z osiągnięcia celów, są przeważone przez wpływ korzyści wynikających z nowych modyfikacji, czy zmian na ludzkie zdrowie, utrzymanie ludzkiego bezpieczeństwa lub zrównoważony rozwój;
- korzystne cele, którym służą te modyfikacje lub zmiany części wód, nie mogą, z przyczyn możliwości technicznych, czy nieproporcjonalnych kosztów być osiągnięte innymi środkami, stanowiącymi znacznie korzystniejszą opcję środowiskową.

W związku z powyższym w przypadku stwierdzenia w Raporcie negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych dla

jednolitych części wód, których dotyczy przedsięwzięcie, należy przedstawić szczegółowe uzasadnienie wszystkich przesłanek, o których mowa powyżej.

Przy zastosowaniu odstępstwa zgodnie z art. 4 ust. 7 RDW należy mieć na względzie także wymagania, o których mowa w art. 4 ust. 8 i 9 RDW. Spełnienie tych warunków należy przedstawić w treści Raportu.

5. Działania minimalizujące

W Raporcie należy przedstawić działania mające na celu ograniczenie negatywnego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na parametry oceny stanu wód na etapie realizacji oraz eksploatacji uwzględniając wnioski z dokonanych analiz wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Dodatkowo, Inwestor powinien opisać działania, jakie zostaną podjęte w celu zachowania przepływu nienaruszalnego w cieku.

6. Warianty inwestycji

W Raporcie należy przedstawić opis wariantów, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 5 ustawy OOS wraz z uzasadnieniem ich wyboru. Wariantowanie powinno dotyczyć, zarówno aspektów technicznych, technologicznych lub lokalizacyjnych. W przypadku, jeśli wariant proponowany przez wnioskodawcę nie będzie tożsamy z wariantem najkorzystniejszym dla środowiska, należy przedstawić szczegółowe, racjonalne uzasadnienie tego wyboru. Wybór najkorzystniejszego wariantu, powinien być szczegółowo uzasadniony, oceniony w zakresie wpływu na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych oraz porównany z innymi wskazanymi wariantami przez Inwestora w Raporcie (art. 66 ust. 1 pkt 6a ustawy OOS). W raporcie należy przedstawić również tzw. „wariant zerowy”.

7. Identyfikacja obszarów chronionych

W Raporcie należy dokonać identyfikacji obszarów chronionych, o których mowa w art. 16 pkt 32 Prawa wodnego, a następnie ocenie wpływ planowanych działań na etapie realizacji i eksploatacji na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla zidentyfikowanych obszarów chronionych w obszarze oddziaływania ww. przedsięwzięcia.

8. Efekt skumulowany

Zgodnie z treścią art. 66 ust. 1 pkt 3b ustawy OOS Raport powinien zawierać „informacje na temat powiązań z innymi przedsięwzięciami, w szczególności kumulowania się oddziaływań przedsięwzięć realizowanych, zrealizowanych lub planowanych, dla których wydano decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, znajdujących się na terenie, na którym planuje się realizację przedsięwzięcia oraz w obszarze oddziaływania przedsięwzięcia lub których oddziaływania mieszczą się w obszarze oddziaływania planowanego przedsięwzięcia - w zakresie, w jakim ich oddziaływania mogą prowadzić do skumulowania oddziaływań z planowanym przedsięwzięciem”.

Raport powinien zawierać w szczególności informacje w zakresie zmian dotyczących hydromorfologii cieku (wielkość i dynamika przepływu), które mogą wpływać na biologiczne elementy oceny wód nie tylko na etapie realizacji, ale i eksploatacji projektu. Celowe jest także odniesienie się do prac utrzymaniowych prowadzonych na cieku, które mogą powodować kumulację negatywnych oddziaływań

z przedsięwzięciem będącym przedmiotem sprawy. W szczególności istnieje podejrzenie, iż w związku z planowanym zwiększeniem retencji korytowej oraz zwiększeniem poziomu wód w korycie działania takie będą podejmowane również na innych odcinkach cieków. Kumulacje tych oddziaływań należy odnieść do wszystkich elementów oceny stanu wód. W dokumentacji należy wyszczególnić rodzaje prac utrzymaniowych zaplanowanych w zlewni, w tym działań w zakresie odmulniania cieków wraz ze wskazaniem długości odcinków na jakich będą wykonywane. Należy odnieść się również do terminów ich realizacji i wskazać, czy istnieje ryzyko ich jednoczesnej realizacji z przedsięwzięciem będącym przedmiotem sprawy.

W treści raportu należy uwzględnić ryzyko wystąpienia możliwych negatywnych oddziaływań na poszczególne elementy oceny stanu wód, w związku z realizacją całego projektu: „Retencja korytowa — Program Nawodnień Rolniczych w ramach przeciwdziałania skutkom suszy na terenie działania Zarządu Zlewni w Gryficach”. Zgodnie z wiedzą MI, Inwestor w ramach powyżej wskazanego programu zamierza przeprowadzić budowy i odbudowy ok. 146 obiektów piętrzących, łącznie na ok. 20 ciekach, dla których w większości toczą się obecnie postępowania o uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia. Istotna jest kompleksowa, wspólna analiza wszystkich ww. procedowanych przedsięwzięć, mając na uwadze ich efektywność oraz potencjalny wpływ czynników oddziaływania na wystąpienie skumulowanych negatywnych skutków dla wskaźników oceny stanu jednolitych części wód objętych inwestycją. Ponadto biorąc pod uwagę skalę całego programu, może mieć ono istotny wpływ na zmianę warunków gruntowo-wodnych na znacznym obszarze.

Dodatkowo, należy odnieść się do innych działań, w tym prac utrzymaniowych prowadzonych na jednolitej części wód objętej inwestycją. W przypadku stwierdzenia wystąpienia ryzyka kumulacji negatywnych oddziaływań, w raporcie należy przedstawić stosowne działania minimalizujące. Ponadto, zgodnie z art. 66 ust. 7 ustawy OOS raport powinien uwzględniać inf. o środowisku wynikające ze strategicznej oceny oddziaływania istotne z punktu widzenia danego przedsięwzięcia, w tym w szczególności ze strategicznej oceny OOS dla Programu przeciwdziałania niedoborowi wody (PPNW) na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030.

III. Ustalić następujący zakres raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, zgodnie z art. 66 ust. 1, ust. 2 oraz ust. 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 ze zm.) według wskazań Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie (opinia znak: WST-K.4220.47.2022.AW):

1. Opis planowanego zamierzenia inwestycyjnego, w szczególności charakterystykę przedsięwzięcia i warunki użytkowania terenu w czasie jego realizacji i eksploatacji, uwzględniając przewidywany zakres retencji gruntowej. Opis winien

zawierać również szczegółową charakterystykę warunków gruntowo-wodnych występujących na analizowanym terenie.\

2. Opis przewidzianych do wykonania prac, w tym sposób i termin wykonywania prac oraz ich oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. Konieczne jest również wskazanie możliwych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych minimalizujących negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko gruntowo-wodne, np. umocnienie brzegów materia łaami naturalnymi, tj. drewno, faszyna, kamień.

3. Inwentaryzację elementów przyrodniczych środowiska, znajdujących się w zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia, w tym flory i fauny, a w szczególności ichtiofauny, wykonaną przez odpowiedniego specjalistę. Inwentaryzację należy przeprowadzić z zastosowaniem terminów i metodyki umożliwiaujących pełne wykrycie wszystkich gatunków zwierząt i roślin.

4. Analizę przewidywanego wpływu inwestycji na florę i faunę terenu inwestycyjnego oraz gatunki występujące w jego sąsiedztwie, w tym zinwentaryzowaną ichtiofaunę (np. wpływ na warunki migracji organizmów wodnych), z uwzględnieniem biologii poszczególnych gatunków.

5. Opis ewentualnych wariantów planowanego przedsięwzięcia z uwzględnieniem:

a) ekologicznych skutków inwestycji z sytuacją, która miałaby miejsce, jeśli jej nie zaplanowano (tzw. wariant zerowy);

b) wariantu proponowanego przez wnioskodawcę oraz racjonalnego (rozsądnego) wariantu alternatywnego;

— wraz z uzasadnieniem ich wyboru.

6. Analizę oddziaływania analizowanych wariantów planowanej inwestycji na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, ze szczególnym uwzględnieniem takich zagadnień, jak niszczenie siedliska bytowania gatunków roślin i zwierząt, w szczególności ryb (uproszczenie struktury koryta rzeki, zmiana prędkości przepływu wód, w tym zniszczenie potencjalnych miejsc tarliskowych ryb), wpływ na warunki migracji organizmów wodnych, zanieczyszczenie (zmętnienie) wody podczas realizacji inwestycji.

7. Analizę w zakresie skumulowanego oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia z innymi istniejącymi oraz planowanymi przedsięwzięciami o analogicznym charakterze i zbliżonym spektrum oddziaływania, w tym istniejącymi budowlami hydrotechnicznymi oraz wszystkimi planowanymi działaniami Zarządu Zlewni w Gryficach na terenie zlewni rzeki Regi i Dziwny.

8. Opis przewidywanych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko, obejmujący bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio- i długoterminowe, stałe i chwilowe oddziaływania na środowisko.

9. Przedstawienie propozycji monitoringu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na etapie jego budowy i eksploatacji.

UZASADNIENIE

W dniu 01.02.2022 r. do Wójta Gminy Świdwin wpłynął wniosek Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z siedzibą w Warszawie ul. Żelazna 59A, 00-848 Warszawa w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację pn. „Retencja Korytowa – Program Nawodnień Rolniczych” w ramach przeciwdziałania skutkom suszy na terenie działania Zarządu Zlewni w Gryficach – część nr 7

Wnioskodawca zgodnie z art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.) dołączył do wniosku:

1. Kartę informacyjną przedsięwzięcia wraz z jej wersją elektroniczną.
2. Poświadczoną przez właściwy organ kopię mapy ewidencyjnej obejmującej przewidywany teren, na którym realizowane będzie przedsięwzięcie oraz obszar, na który będzie ono oddziaływać.

Po analizie przedłożonych dokumentów stwierdzono, że planowana inwestycja kwalifikuje się do przedsięwzięć wymienionych w § 3 ust. 1 pkt 59 i § 3 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839). W myśl wyżej przywołanego rozporządzenia, przedmiotowa inwestycja zalicza się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko może być wymagany.

Zgodnie z art. 71 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.), uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wymagane dla planowanych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W związku z powyższym, Wójt Gminy Świdwin wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie Wydział Spraw Terenowych w Koszalinie, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Zarządu Zlewni w Gryficach oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Świdwinie o opinię co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania tego przedsięwzięcia na środowisko i ewentualnego zakresu raportu.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w dniu 15.02.2022 r. wydał opinię sanitarną znak: NZNS.9022.4.10.2022, w której nie stwierdził potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Zarząd Zlewni w Gryficach przekazało sprawę do Ministra Infrastruktury.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie Wydział Spraw Terenowych w Koszalinie w piśmie znak: WST-K.4220.47.2022.AW stwierdził

potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowej inwestycji i określił zakres raportu.

Minister Infrastruktury w piśmie znak: DOK-2.7750.8.2022 stwierdził potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowej inwestycji i określił zakres raportu.

Wójt Gminy Świdwin podzielił opinię Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie Wydział Spraw Terenowych w Koszalinie i Ministra Infrastruktury o potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Przy klasyfikacji przedsięwzięcia uwzględniono szczegółowe uwarunkowania znajdujące się w art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.).

Wśród rozpatrywania uwarunkowań o obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia na środowisko przesądziły:

Planowane przedsięwzięcie obejmuje przebudowę istniejących budowli piętrzących, tj.:

- zastawki (obiekt nr 1) zlokalizowanej na rzece Galbena w km 5+508, na działkach nr 381, 418 obręb Świdwinek, gm. Świdwin,
- zastawki (obiekt nr 2) zlokalizowanej na rzece Galbena w km 5+798, na działkach nr 367/3, 369/2 obręb Świdwinek, gm. Świdwin oraz działce nr 31 obręb Chomętowo, gm. Brzeźno.

Aktualnie, każda z wnioskowanych budowli stanowi żelbetową konstrukcję zastawki w postaci pionowej ścianki z dwoma zintegrowanymi słupami żelbetowymi, w których zamontowane są prowadnice z kształtowników stalowych. Stan techniczny istniejących obiektów ocenia się jako dostateczny. W ramach planowanego zamierzenia inwestycyjnego przewiduje się piaskowanie elementów betonowych, demontaż istniejących prowadnic, naprawę elementów betonowych, wykonanie nadlewki betonowej, montaż zastawki, montaż urządzenia pomiarowego (np. bolce na ścianie konstrukcji wlotowej lub łata wodowskazowa). Na obiektach przewiduje się zastosowanie zasuw w konstrukcji stalowej, wyposażonych w klapę. W wyniku realizacji przedmiotowej inwestycji maksymalna wysokość piętrzenia dla poszczególnych obiektów osiągnie kolejno do 1 m (obiekt nr 1) oraz do 0,5 m (obiekt nr 2). Piętrzenie odbywać się będzie przez cały rok.

Rzeka Galbena stanowi ciek naturalny, odprowadzający do rzeki Regi wody powierzchniowe z gruntów rolnych położonych, m.in. we wsiach Koszanowo, Chomętowo, Kluczkowo oraz w obrębie terenów zurbanizowanych w granicach miasta Świdwin. Źródło rzeki Galbena znajduje się na północ od miejscowości Kluczkowo, gm. Świdwin. Roślinność w miejscu realizacji inwestycji obejmuje przede wszystkim gatunki roślin charakterystyczne dla stanowisk wilgotnych, związanych z występowaniem cieków, tj. trzcina pospolita, trawy, trybula leśna, pokrzywa zwyczajna. Przyczółki istniejących budowli miejscami porośnięte są mchami. Ponadto w pobliżu obiektów nr 1 i 2 zinventaryzowano pojedyncze drzewa z gatunku olsza szara oraz wierzba uszata. Realizacja inwestycji związana będzie z wycinką drzewa zlokalizowanego przy obiekcie nr 2, z uwagi na konieczność przeprowadzenia prac

realizacyjnych oraz możliwą ingerencję korzeni w konstrukcję projektowanego obiektu. Jednocześnie w oparciu o wyniki Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego (Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, 2010 r.) ustalono, że w bezpośrednim sąsiedztwie przebudowywanych obiektów może występować siedlisko przyrodnicze pn. „niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, podtyp 1: łąka rajgrasowa” (6510-1). Dodatkowo w pobliżu miejsca realizacji przedsięwzięcia znajduje się użytek ekologiczny pn. „Bagno”. W otoczeniu terenu inwestycyjnego zlokalizowane są głównie grunty rolne, w tym łąki i pastwiska oraz grunty orne. Najbliższy budynek mieszkalny znajduje się w odległości ok. 67 m od miejsca realizacji przedsięwzięcia.

Planowane zadanie pn. „Retencja korytowa - Program Nawodnień Rolniczych w ramach przeciwdziałania skutkom suszy na terenie działania Zarządu Zlewni w Gryficach — część nr 7” obejmuje przebudowę istniejących budowli wyposażonych w urządzenia piętrzące. Długoletnia degradacja małych urządzeń piętrzących oraz brak ich konserwacji przyczynił się do całkowitego lub częściowego zniszczenia tych obiektów, a tym samym utraty ich funkcjonalności. Celem planowanego zamierzenia inwestycyjnego jest ograniczenie skutków suszy na terenie zlewni rzeki Regi, poprzez zahamowanie odpływu wód z rzek i kanałów za pomocą urządzeń umożliwiających retencję wody. Celem inwestycji jest utrzymanie właściwego poziomu wody w gruncie (retencja glebowa) w obszarze nawadnianym oraz pozostawienie do dyspozycji zasobów wodnych i umożliwienie ich wykorzystania do nawodnień terenów rolnych i leśnych. Niemniej jednak, w opinii RDOŚ zabudowa hydrotechniczna rzek może prowadzić do zwiększenia problemów suszy. Retencja korytowa winna być rozwiązaniem ostatecznym, przy braku możliwości realizacji innych wariantów alternatywnych. Należy przy tym zauważyć, że budowa i przebudowa urządzeń i budowli wodnych na rzekach stanowi jedno z najbardziej inwazyjnych działań, które w dłuższej perspektywie mogą mieć negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze.

W przedłożonej dokumentacji nie przedstawiono przewidywanego zakresu retencji gruntowej oraz szacunkowej wielkości retencji korytowej i glebowej. Niemniej jednak z informacji będących w posiadaniu RDOŚ wynika, że szacunkowa powierzchnia nawodnień wyniesie ok. 32 ha. W związku z powyższym należy spodziewać się podniesienia poziomu wód gruntowych na nawadnianym obszarze w wyniku planowanej przebudowy, a tym samym zmiany stosunków wodnych. Niemniej jednak, w przedłożonej dokumentacji nie określono wpływu planowanego zamierzenia inwestycyjnego na elementy przyrodnicze znajdujące się w zasięgu oddziaływania przedsięwzięcia. Nie przedstawiono również charakterystyki warunków gruntowo-wodnych panujących na analizowanym terenie. Ponadto nie przedstawiono informacji odnośnie możliwości i sposobów dalszego wykorzystania zretencjonowanej wody. Zatem w „raporcie ooś” należy przedstawić opis planowanego zamierzenia inwestycyjnego, w szczególności charakterystykę przedsięwzięcia i warunki użytkowania terenu w czasie jego realizacji i eksploatacji, uwzględniając przewidywany zakres retencji gruntowej. Ponadto należy przedstawić szczegółową charakterystykę warunków gruntowo-wodnych występujących na analizowanym terenie.

Etap realizacji planowanego przedsięwzięcia związany będzie z przeprowadzeniem prac inwestycyjnych polegających, m.in. na umocnieniu skarp i dna rzeki płytami betonowymi na wodzie górnej i dolnej, umocnieniu dna i skarp palisadą drewnianą oraz kiszka faszynową. Należy w tym miejscu podkreślić, że budowa umocnień betonowych może prowadzić, m.in. do zmniejszenia różnorodności struktury koryta, kanalizacji cieku, likwidacji miejsc bytowania i żerowania płazów i gadów, bezkręgowców oraz ryb (Biedroń I. i in. „Katalog dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustalaniem metod ich wdrażania”, Kraków 2018). Wnioskodawca przewiduje również tymczasowe odwadnianie terenu w celu wykonania zastawek oraz umocnień dna i skarp. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że technologia prac odwodnieniowych zostanie ustalona na podstawie dostępnego sprzętu oraz warunków gruntowo-wodnych na analizowanym obszarze. Jednym z rozwiązań projektowych jest realizacja gród z worków z piaskiem, uszczelnionych geomembraną od strony odwodnej. Niemniej jednak, powyższe działanie spowoduje całkowite wyłączenie fragmentu koryta rzeki, co może uniemożliwić migrację ichtiofauny. Pomimo, iż w ramach zaplanowanych prac odwodnieniowych przewiduje się wykonanie kanału obiegowego, to w przedłożonej dokumentacji brakuje szczegółowych informacji na temat proponowanego przez wnioskodawcę rozwiązania, w tym działań umożliwiających migrację ryb bytujących w rzece Galbena. Co prawda, w ramach realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia nie przewiduje się przeprowadzenia prac odmuleniowych, niemniej jednak powyższe prace będą prawdopodobnie wykonywane w ramach konserwacji projektowanego obiektu (koszenie dna i skarp, prowadzenie prac odmuleniowych). Należy w tym miejscu podkreślić, że wykaszanie roślinności zakorzenionej pod lustrem wody może wpłynąć na stan makrofitów, a po średnio na stan innych organizmów wodnych wykorzystujących roślinność wodną jako siedlisko (Biedroń I. i in. „Katalog dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustalaniem metod ich wdrażania”, Kraków 2018). Natomiast usuwanie z odcinków lub fragmentów koryta cieku mułów (osadów stanowiących mieszaninę pyłów i substancji organicznych, akumulowanych w warunkach wody stagnującej lub bardzo powolnego przepływu) może prowadzić do zmiany stanu fizyko-chemicznego wód, zmniejszenia zróżnicowania morfologicznego koryta, a nawet zniszczenia organizmów wodnych bytujących w osadach dennych. Zatem, w „raporcie oś” należy przedstawić opis przewidzianych do wykonania prac, w tym sposób i termin wykonywania prac oraz ich oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. Konieczne jest również wskazanie możliwych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych minimalizujących negatywne oddziaływanie inwestycji na środowisko gruntowo-wodne, np. umocnienie brzegów materiałami naturalnymi, tj. drewno, faszyna, kamień.

Rzeka Galbena, jak każdy ekosystem rzeczny, stanowi naturalny korytarz ekologiczny dla organizmów związanych ze środowiskiem wodnym i od wody zależnym. Natomiast w karcie informacyjnej przedsięwzięcia wielokrotnie pojawia się stwierdzenie, że zgodnie z rozporządzeniem nr 3/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 3 czerwca 2014 r., w sprawie

ustalenia warunków korzystania z wód regionu wodnego Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego (Dz. U. Woj. Zach. z 2014 r., poz. 2431), rzeka Galbena nie stanowi odcinka cieku szczególnie istotnego lub istotnego pod względem zachowania ciągłości morfologicznej dla obszaru Dorzecza Odry, wskazanych w załącznikach nr 2, 3 i 4, dla których wyznaczono gatunki reprezentatywne do migracji. Niemniej jednak, RDOŚ stoi na stanowisku, że bez przeprowadzenia inwentaryzacji przyrodniczej nie można wykluczyć bytowania organizmów wodnych w miejscu realizacji inwestycji. Zmniejszenie przepływu rzeki będzie związane z zamknięciem projektowanej zastawki, do momentu osiągnięcia założonej rzędnej piętrzenia, co może trwać od kilku godzin do kilku dni. Jednocześnie wskazano, że przepływ wód będzie uwarunkowany przede wszystkim czynnikami klimatycznymi tj. opad deszczu czy śniegu, które kształtują dynamikę przepływu. Natomiast przepływ nienaruszalny wynoszący 0,026 m³/s dla obiektu nr 1 oraz 0,016 m³/s dla obiektu nr 2 zostanie zapewniony dołem urządzenia piętrzącego. Niemniej jednak, w przedłożonej dokumentacji nie przedstawiono propozycji monitoringu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na możliwość migracji ichtiofauny. Nie jest również jasne w jaki sposób będzie kontrolowana wielkość przepływu wód rzecznych przez projektowane urządzenie piętrzące. Tym bardziej, że na obecnym etapie postępowania, nie jest wiadome, jakie gatunki ryb występują w miejscu realizacji inwestycji. Ponadto, w oparciu o wyniki Waloryzacji przyrodniczej województwa zachodniopomorskiego (Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, 2010 r.) ustalono, że w sąsiedztwie przebudowywanych budowli mogą występować gatunki płazów, tj. żaba trawna, żaba moczarowa. Natomiast w przedłożonej dokumentacji nie przedstawiono racjonalnych działań minimalizujących oddziaływanie planowanej przebudowy na herpetofaunę. Biorąc powyższe pod uwagę, w ramach oceny oddziaływania na środowisko przedmiotowego przedsięwzięcia należy dokonać inwentaryzacji elementów przyrodniczych środowiska, znajdujących się w zasięgu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia, w tym flory i fauny, a w szczególności ichtiofauny, wykonanej przez odpowiedniego specjalistę. Inwentaryzację należy przeprowadzić z zastosowaniem terminów i metodyki umożliwiających pełne wykrycie wszystkich gatunków zwierząt i roślin. Następnie, na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej, należy określić wpływ przedmiotowej inwestycji na zinwentaryzowaną ichtiofaunę (np. wpływ na warunki migracji organizmów wodnych), z uwzględnieniem biologii poszczególnych gatunków.

Ponadto w „raporcie ooś” należy przedstawić racjonalne warianty planowanego przedsięwzięcia, przy czym wariantowanie może dotyczyć, zarówno aspektów technologicznych i technicznych, uwzględniających zachowanie cennych wartości przyrodniczych, jak i lokalizacyjnych. Przedstawienie racjonalnych wariantów alternatywnych w stosunku do wariantu preferowanego w przedłożonej dokumentacji pozwoli na ich porównanie w kontekście uwarunkowań środowiskowych. W celu dokonania obiektywnej oceny wpływu planowanego przedsięwzięcia na środowisko, wariantowanie powinno również dotyczyć zaniechania inwestycji (tzw. wariant zerowy). W „raporcie ooś” należy również dokonać analizy w zakresie oddziaływania możliwych wariantów planowanej inwestycji na poszczególne elementy środowiska

przyrodniczego, ze szczególnym uwzględnieniem takich zagadnień, jak niszczenie siedliska bytowania gatunków roślin i zwierząt, w szczególności ryb (uproszczenie struktury koryta rzeki, zmiana prędkości przepływu wód, w tym zniszczenie potencjalnych miejsc tarliskowych ryb), wpływ na warunki migracji organizmów wodnych, zanieczyszczenie (zmętnienie) wody podczas realizacji inwestycji.

Analizując wpływ planowanego zamierzenia inwestycyjnego na środowisko należy uwzględnić również skumulowane oddziaływanie przedmiotowego przedsięwzięcia z innymi planowanymi, realizowanymi i istniejącymi przedsięwzięciami o tym samym charakterze. Natomiast, w przedłożonej dokumentacji nie odniesiono się do pozostałych przedsięwzięć realizowanych w ramach programu przeciwdziałania suszy rolniczej. Jednocześnie, z ogólnodostępnych informacji (<https://www.wody.gov.pl>) wynika, że pilotażowy program realizowany przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, w ramach przeciwdziałania skutkom suszy rolniczej pozwoli na nawodnienie ok. 2 300 ha gruntów rolnych. Programem kształtowania zasobów wodnych na terenach rolniczych w zlewni Regi i Dziwny objęto 20 rzek i 53 kanały, w tym budowę i odbudowę 146 szt. jazów, zastawek, stopni. W przedłożonej dokumentacji nie przedstawiono tak że informacji na temat innych najbliższych położonych budowli hydrotechnicznych, mogących prowadzić do kumulacji oddziaływań w zakresie ograniczenia możliwości migracji organizmów wodnych.

Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, że w ramach projektu LIFE+Rega, mającego na celu udroźnienie rzeki Regi dla ryb łososiowatych, zlikwidowano część barier migracyjnych, występujących na ww. cieku. Natomiast w ramach przedmiotowego przedsięwzięcia przewiduje się zastąpienie istniejących budowli hydrotechnicznych nowymi zastawkami, które mogą stanowić barierę w migracji ryb. Zatem w analizowanym przypadku kluczowe jest przedstawienie skumulowanego oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia, uwzględniając kompleksowo, zarówno istniejące budowle hydrotechniczne, jak i wszystkie planowane działania Zarządu Zlewni w Gryficach na terenie zlewni rzeki Regi i Dziwny. Biorąc pod uwagę znaczącą skalę oraz zakres wdrażanego przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie programu nawodnień rolniczych, istotnym jest przedstawienie opisu przewidywanych znaczących oddziaływań planowanego przedsięwzięcia na środowisko, obejmujący bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótko-, średnio i długoterminowe, stałe i chwilowe oddziaływania na środowisko.

Przeprowadzenie procedury w tym opracowanie raportu pozwoli na ocenę oddziaływania planowanego do realizacji przedsięwzięcia na zdrowie ludzi a także określi sposoby zapobiegania i zmniejszenia negatywnego oddziaływania inwestycji.

Biorąc pod uwagę skalę i usytuowanie inwestycji oraz potencjalnie uciążliwości związane z realizacją i eksploatacją planowanego przedsięwzięcia, Wójt Gminy Świdwin orzekł o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określił zakres raportu o oddziaływaniu przedmiotowej inwestycji na środowisko.

W związku z powyższym postanowiono jak w sentencji.

Pouczenie

Na niniejsze postanowienie służy zażalenie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Koszalinie za pośrednictwem Wójta Gminy Świdwin w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia.

Z up. WOJTA
mgr Tomasz Waszczyk
ZASTĘPCA WÓJTA

Otrzymują:

1. Pełnomocnik Inwestora
2. Strony postępowania poprzez obwieszczenie
3. Społeczeństwo poprzez obwieszczenie
4. A/a

Do wiadomości:

1. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
Wydział Spraw Terenowych w Koszalinie
2. Minister Infrastruktury
3. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Świdwinie

Sprawę prowadzi: Grzegorz Korol